

*Vid tentamen måste varje student legitimera sig (fotolegitimation).
Om så inte sker kommer skrivningen inte att rättas.*

TENTAMEN A/INTERNATIONELL MAKROEKONOMI, 7,5 POÄNG, 3 JUNI 2016

Skrivtid: 3 timmar

Hjälpmedel: Miniräknare. Programmerbar miniräknare ska vara tömd.

ANVISNINGAR

Ange skrivningsnummer, ej namn eller personnummer, på samtliga inlämnade ark.

Skrivningen innehåller 5 frågor. Kontrollera att samtliga frågor finns med.

Frågorna besvaras i anslutning till respektive fråga. Om utrymmet ej räcker till används baksidan av samma ark. Ytterligare extra ark finns i slutet av skrivningen. Om frågorna besvaras på dessa ark, kom ihåg att göra hänvisning till detta under respektive fråga. Kontrollera att alla inlämnade ark är hophäftade.

Observera att svar ska motiveras och att grafiska framställningar alltid ska åtföljas av förklarande text.

Endast direkt läsliga svar beaktas.

Skrivningen ger maximalt 36 poäng. För betyget Godkänd på skrivningen krävs minst 18 poäng. För betyget Väl godkänd på skrivningen krävs minst 27 poäng.

Misstänker du fel i någon tentamensfråga, v.v. kontakta skrivningsvakterna för vidare kontakt med ansvarig lärare, "från skrivstart och 60 minuter framåt".

LYCKA TILL!

Notera att de svar som ges under frågorna inte är fullständiga svar utan ska ses som ledtrådar och sidhänvisningar till kurslitteraturen. För full poäng krävs mer utförliga svar med beräkningar, illustrationer och motiveringar.

Fråga 1

I landet Delta bestäms BNP på kort sikt av jämvikten i den enkla keynesianska modellen (45-gradersdiagrammet). I Delta är den inkomstberoende konsumtionen 30, investeringarna är 80, den offentliga konsumtionen är 100, exporten är 90 och den inkomstberoende importen är 40. Staten inforrar 30 procent av all inkomst i skatt. Hushållen sparar 15 procent av sin disponibla inkomst och konsumerar resten. Den marginella importbenägenheten är 12 procent. Samtliga frågor avser vad som händer på kort sikt.

- Skriv ned och förklara villkoret för jämvikt i modellen. Använd sedan jämviktsvillkoret för att räkna ut Deltas jämvikts-BNP. Visa alla beräkningar. [3 p]
- Förklara förloppet i den kedjereaktion av händelser som kallas multiplikatoreffekten. Räkna sedan ut multiplikatorns värde i detta fall. Visa alla beräkningar. [2 p]
- Räkna ut hur mycket BNP förändras om exporten ökar med 40. Förklara även varför BNP ökar med mer än ökningen i exporten. Visa alla beräkningar. [2 p]
- Landets politiker vill använda stabiliseringspolitik för att motverka exportökningens effekter på BNP. Två förslag som förs fram är att minska den offentliga konsumtionen (dvs. minska G) eller att höja skatterna (dvs. höja t). Illustrera de två förslagen i 45-gradersdiagrammet samt förklara i ord hur och varför BNP påverkas. Förklara slutligen om effekten på BNP kan förväntas bli lika stor av båda förslagen, givet att åtgärderna har samma direkta budgetkonsekvenser för staten. Notera att inga beräkningar av storleken på effekterna krävs i denna deluppgift. [3 p]

Svar:

- Villkoret är att $Y=AD(Y)$; dvs. att aggregerad efterfrågan bestämmer produktionen/BNP. Jämvikts-BNP är 495.
- Multiplikatorn är 1,9. Multiplikatoreffekten förklaras i F&J s 278-282.
- Jämvikts-BNP ökar med 76. Ökningen är större än exportökningen pga. multiplikatoreffekten.
- Minskar G parallellförskjuts AD-kurvan nedåt. Ökar t får AD-kurvan en flackare lutning. Effekten blir större av en minskning av G än en höjning av t eftersom konsumenterna minskar både sparandet och konsumtionen då t höjs.

Fråga 2

Mundell-Fleming (IS-LM-FE) modellen kan användas för att analysera effekterna av ekonomisk politik i en liten öppen ekonomi där fri internationell kapitalrörlighet och internationell öppen ränteparitet gäller.

- a) Rita en figur som visar jämvikten i modellen. Förklara den ekonomiska innebörden av var och en av modellens tre kurvor. Förklara även varför IS-kurvan har negativ lutning och LM-kurvan har positiv lutning. [4 p]
- b) Använd modellen för att analysera effekterna av kontraktiv finanspolitik i ett land som har fast växelkurs. Ditt svar ska innehålla illustrationer i IS-LM-FE diagrammet och tydliga förklaringar av vad som händer och varför på samtliga relevanta marknader. [3 p]
- c) Använd modellen för att analysera effekterna av kontraktiv finanspolitik i ett land som har rörlig växelkurs. Ditt svar ska innehålla illustrationer i IS-LM-FE diagrammet och tydliga förklaringar av vad som händer och varför på samtliga relevanta marknader. [3 p]

Svar:

- a) *Se F&J kapitel 16.*
- b) *Effekterna av kontraktiv finanspolitik blir de motsatta mot fallet med expansiv finanspolitik som beskrivs i F&J s 314-319.*
- c) *Effekterna av kontraktiv finanspolitik blir de motsatta mot fallet med expansiv finanspolitik som beskrivs i F&J s 314-319.*

Fråga 3

Landet Sigma är en liten öppen ekonomi med fast växelkurs. På kort och medelfristig sikt bestäms jämvikten helt av MAS-SAS-AD(P) modellen. Landet befinner sig initialt i en fullständig jämvikt i modellen. Plötsligt ökar utlandets efterfrågan på de exportvaror som Sigma producerar.

- a) Analysera effekterna av exportökningen på Sigmas BNP, arbetslöshet och prisnivå på kort och medelfristig sikt om Sigmas regering använder aktiv stabiliseringspolitik med syftet att BNP alltid ska vara lika med potentiell BNP. Ditt svar ska innehålla en illustration i MAS-SAS-AD(P) diagrammet, en motivering av vilken typ av stabiliseringspolitik landet bör använda samt en tydlig förklaring av vad som händer och varför på kort och medelfristig sikt. [3 p]
- b) Analysera effekterna av exportökningen på Sigmas BNP, arbetslöshet och prisnivå på kort och medelfristig sikt om Sigmas regering inte använder aktiv stabiliseringspolitik utan litar till marknadens självreglering. Ditt svar ska innehålla en illustration i MAS-SAS-AD(P) diagrammet och en tydlig förklaring av vad som händer och varför på kort och medelfristig sikt. [3 p]

Svar:

Effekterna av en positiv efterfrågestörning beskrivs i F&J s 331-334.

Fråga 4

Följande frågor handlar om olika aspekter på stabiliseringspolitik.

- a) Ett lands behov av stabiliseringspolitik kan öka om de nominella lönerna är svåra att sänka, vilket många empiriska studier visar är fallet. Ange och förklara de tre skäl som beskrivs i kurslitteraturen till att sådana lönesänkningar är svåra att genomföra i verkligheten. Finns det något annat sätt att sänka reallönerna? [2 p]
- b) En del ekonomer – bl.a. Milton Friedman – anser att stabiliseringspolitik präglas av långa och oförutsägbara tidsfördröjningseffekter ("long and variable lags"). Förklara vad de menar med detta och vad det har för betydelse för möjligheterna att bedriva stabiliseringspolitik. [2 p]
- c) Stabiliseringspolitik baseras vanligen på prognoser och beslutsfattare följer därför noga olika makrovariablers utveckling. Förklara vad som menas med en ledande indikator och varför sådana variabler är viktiga för prognosmakare. Ge två exempel, från kurslitteraturen, på variabler som kan betraktas som en ledande indikator. [2 p]

Svar:

- a) *Se F&J s 334. Reallönen kan också sänkas om prisnivån stiger.*
- b) *Se F&J s 378-382.*
- c) *Se F&J s 254-255.*

Fråga 5

Om väljarna bedömer regeringen efter den kortsiktiga ekonomiska utvecklingen (dvs. konjunkturen) kan det finnas incitament för politikerna att försöka styra inflation och arbetslöshet så att chansen till omval maximeras. Detta beskrivs i teorin om den politiska konjunkturcykeln (teorin för valcykeln). Förklara den modell för den politiska konjunkturcykeln som vi har diskuterat under kursen. Illustrera din förklaring med en figur med Phillipskurvor. Förklara slutligen i vilken utsträckning dessa resonemang stämmer med de svenska erfarenheterna sedan 1970-talet. [4 p]

Svar:

Se F&J s 461-467.